

با حروف در هم ریخته‌ی هر ردیف، یک واژه بسازید.

ای ه ت ز ان	تا زی اند
گ ر ذ ن ا ر ه	رهگذران
ح ل م ت	تعلیم

از روی بیت‌هایی که کلمه‌های زیر در آنها به کار رفته، یک بار بنویسید.

تأمل	بیت: در ای آشنای بیعتی مرا که در حال می تأمل کن
اتفاق	بیت: بر این اتفاق هر روزی تا گمان از برای می افتد
خطوط رو ببرد	در کتابت کلمه مد سیم پیام خارج کرده دو کاج

در هر یک از جمله‌های زیر، واژه‌ی «چون» به چه معنی است؟

- مادران چون گل‌های باغ بهشتند. ← چون یعنی: مانند
- مسافرت را دوست دارم چون چیزهای جدید می‌آموزم. ← دلیل - توضیح، زیرا
- دانه‌های شب‌نم چون مرواریدهای غلتان روی برگ‌ها نشسته بودند. ← مانند و مثل
- چون صدای دریا آرامش بخش بود، ساعت‌ها کنار آن می‌نشست. ← توضیح، زیرا

با توجه به شعر درس، به پرسش‌های جدول زیر، پاسخ دهید.

نام داستان:

شخصیت‌های داستان: کاج همسایه، کاج همسایه، رنگزاران

داستان در چه محلی اتفاق افتاده است؟ کنار تالاب سیم‌پیام

کارچه لزرده

داستان در چه زمانی رخ داده بود؟ فصل پاییز

نظر شما درباره‌ی کاج همسایه چیست؟ کد بسیار حساس بود و بد

دوستش رفت

با جابه‌جا کردن اجزای جمله، بیت‌های زیر را مانند نمونه، به زبان ساده بازگردانید.

شعر	باز می‌پیچد میان خانه‌ها	بوی اسفند و گلاب و بوی عود
بازگردانی	باز بوی اسفند و گلاب و بوی عود میان خانه‌ها می‌پیچد.	
شعر	می‌رسد فصل بهاری جاودان	فصلی از عطر و گل و شعر و سرود
بازگردانی	فصل بهار همیشه‌گی می‌آید فصلی همراه با عطر و گل و شعر و سرود	
شعر	کاج همسایه گفت با نرمی:	دوستی را نمی‌برم از یاد
بازگردانی	کاج همسایه با حسرت با منی گفت من دوستی	ببین ما را از یاد نمی‌برم.

از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویسید.

نام نیکوگر بماند ز آدمی به کزو ماند سرای زرنگار
 نام نیکوگر بماند ز آدمی به کزو ماند سرای زرنگار
 نام نیک رنگان ضایع مکن تا بماند نام نیکت ماندگار
 نام نیک رنگان ضایع مکن تا بماند نام نیکت ماندگار

سعدی

در جاهای خالی کلمه‌هایی بنویسید که درباره‌ی اسم قبل از خود توضیح دهند.

باد تندی بر صحرامی وزید و خار و خاشاک را با خود به هر سو می‌برد. راه طرلابنی... بچه
 شیر را... و بی رمق کرده بود.

غذای... بوم مادرم را خورده بودم و توی رختخواب... خوابیده بودم.
 نه نهر پر از سنگریزه بود و لابه‌لای سنگریزه‌ها پر از ماهی‌های کوچک... و بزرگ...
 و زیبا... بود.

بیرزن خوش... و زیبا... بود.

۳ پاسخ هر سؤال را در خانه‌های خود بنویسید و رمز جدول را پیدا کنید.

۴ بوی خوشی دارد. ۵ به معنی دستور است. ۶ ناپسند است. ۷ پلی رنگی در

آسمان ۸ دارای اعتبار و بها ۹ دلیری ۱۰ عکس را در آن می‌گذارند.

			ر	ط	ع	← ۱			
		ن	آ	م*	ر	ف	← ۲		
	ه	د	ی	ه	و	ک	ن*	← ۳	
ن	آ	م*	ک	ن	ی	گ	ن	ر	← ۴
	د	ن	م*	س	ز*	ر	ا*	← ۵	
		تا	ع	آ*	ج	ش	← ۶		
			ب	آ*	قا	← ۷			

رمز جدول: حروف ستاره‌دار را طوری کنار هم قرار دهید تا رمز جدول به دست آید.

نام زمان

«کاجستان»

آموختنی ها

۱. آشنایی با معنا و مفهوم شعر کاجستان و حکایت (حکمت)
۲. توجه به فضایل اخلاقی مانند: ایثار و توجه به هم نوعان
۳. به کارگیری واژگان «چون - چو» با معانی مختلف
۴. آشنایی با کلمات هم آوا و هم نویسه
۵. آشنایی با شخصیت های اصلی و فرعی داستان
۶. آشنایی با محمد جواد محبت شاعر شعر کاجستان

جعبه کلمات

کلمات مترادف

پا گرفت: استیوار... و با برجا شد	ملک: پادشاه
افق: کمر... کناره های آسمان	ملک: قلمرو، سرزمین
حصار: دیوار... در، قلعه	مصیبت: رنج و سختی... رویداد دردناک و غم انگیز
تصور: اندیشه	غوطه: غرور... رنج... در آب
محنت: سختی، رنج	عاقبت: ... سالی... سلامتی
در نهاد: شروع... آغاز کرد	ویلون: یکی از سازهای موسیقی
نیاز موده: تجربه نشده، آنچه آزمایش نشده	غایت: نهایت، آخرین درجه
ملاطفت: لطیف و محبت، همراهی	خامش: مخف خاموش
کاجستان: جایی که درخت کاج فراوانی دارد.	تأمل کردن: ...

کلمات متضاد

آشنا ≠ غریب	محنت ≠ آسایش	دوستی ≠ دشمنی
سالم ≠ بیمار	ضرر ≠ سود	نرمی ≠ برتری

کلمات هم خانواده

عاقبت، نتیجه	تحمل، متحمل، تحمیل	خطوط
کرم	ملاطفت، لطیف	حصار، محصور

دوستی فقط با هم خوش بودن و خندیدن نیست! دوستی یعنی در زمان نیاز و درماندگی به یکدیگر کمک کنیم و خاطره‌ی روزهای خوب را از یاد نبریم. دوست خوب با راهنمایی‌ها و کمک‌های به موقع، ما را یاری می‌کند و از خطر می‌رهاند. به همین دلیل باید قدر دوست‌های خوبمان را بدانیم.

کاجستان

در کنار خطوط سیم پیام خارج از ده، دو کاج رویدند

بیرون روستایی، دو کاج در نزدیکی شبکه‌ی سیم کشی مخابرات رویدند.

سالیان دراز، رهگذران آن دو را چون دو دوست می‌دیدند

سال‌های سال، کسانی که از آن جا می‌گذشتند، می‌دیدند که آن دو درخت کاج، مانند دو دوست هستند.

روزی از روزهای پاییزی زیر رگبار و تازبان‌هی باد

در یکی از روزهای پاییزی، آن هنگام که باران تندی می‌بارید و باد مانند حرکت شلاق، می‌وزید.

یکی از کاج‌ها به خود لرزید خم شد و روی دیگری افتاد

یکی از آن دو کاج لرزید، خم شد و روی کاج دیگری افتاد.

گفت: ای آشنا، بیخش مرا خوب در حال من تأمل کن

کاج افتاده گفت: ای دوست، مرا بیخش. خوب به وضعیت من نگاه کن.

ریشه‌هایم زخاک بیرون است چند روزی مرا تحلل کن

بین که چطور ریشه‌هایم از خاک بیرون افتاده است! یک چند روزی مرا تحلل کن.

کاج همسایه گفت با نرمی «دوستی را نمی‌برم از یاد

کاج همسایه با ملایمت و لطافت گفت: من دوستی را فراموش نمی‌کنم.

علوی

شاید این اتفاق هم روزی ناگهان از برای من افتاد»

🎧 شاید روزی، همین اتفاق، ناگهان برای من بیفتد.

مهربانی به گوش باد رسید باد آرام شد ملایم شد

🎧 رفتار مهربانانه‌ی این دو کاج به گوش باد رسید. باد هم آرام و ملایم شد.

کاج آسیب دیده‌ی ما هم کم کمک پا گرفت و سالم شد

🎧 کاج آسیب دیده‌ی داستان ما هم، آرام آرام توانایی خود را بازیافت و خوب شد.

میوه‌ی کاج‌ها فرو می‌ریخت دانه‌ها، ریشه می‌زدند آسان

🎧 میوه‌ی کاج‌ها می‌افتاد و دانه‌هایشان به آسانی، در خاک ریشه می‌زدند.

ابر باران رساند و چندی بعد ده ما نام یافت کاجستان

🎧 ابر باران خود را بر سر آن دانه‌ها بارید و پس از گذشت مدتی، اسم روستای ما، (کاجستان) نام گرفت.

حکمت

پادشاهی با خدمتکار خود به کشتی‌ای سوار شد. آن خدمتکار، هرگز دریا ندیده بود و رنج کشتی سواری را تجربه نکرده بود. شروع کرد به گریه و زاری و بدنش شروع کرد به لرزیدن. هر چه قدر با او مهربانی کردند آرام نمی‌شد و پادشاه از این وضعیت ناراحت شد. مرد دانایی در آن کشتی بود. به پادشاه گفت: «اگر

اجازه بدهی من او را به روشی آرام کنم.»

پادشاه گفت: «این نهایت لطف و بزرگواری شما را نشان می‌دهد.» حکیم دستور داد تا نوکر را به دریا انداختند. چند بار در آب فرو رفت؛ لباسش را گرفتند و به سوی کشتی آوردنش. دو دستی، به سکان کشتی آویزان شد. وقتی از کشتی بالا آمد، گوشه‌ای نشست و آرام شد.

پادشاه از این کار خوشش آمد، گفت: «قضیه چه بود؟»

حکیم گفت: «غلام ابتدا رنج و عذاب غرق شدن را نمی‌دانست و به این خاطر ارزش آسایش کشتی

را نمی‌فهمید.»

قصه‌ی شعر «کاجستان» را به نثر ساده بنویسید.

موضوع:

Blank writing area with horizontal lines for text.

توجه:

- برای داستان، شروع و پایان مناسبی بنویسید.
- با استفاده از تخیل، بر جذابیت داستان بیفزایید.
- نام مناسبی برای داستان، انتخاب کنید.
- از نشانه‌های مناسب نگارشی، استفاده کنید.

۱ از روی سرمشق زیر، خوش‌خط و زیبا بنویسید.

نام نیکوگر مانند ز آدمی به کرد مانند سرای زرنگار

نام نیک رفگان ضایح مکن تا بماند نام نکت ماندگار

سعدي

۲ در جاهای خالی کلمه‌هایی بنویسید که درباره‌ی اسم قبل از خود توضیح دهند.

بادتندی بر صحرا می‌دزید و خار و خاشاک را با خود به هر سو می‌برد. راه بچه شیر را و بی‌رمق کرده بود.

غذای مادرم را خورده بودم و توی رختخواب خوابیده بودم.

ته نهر پر از سنگریزه بود و لابه‌لای سنگریزه‌ها پر از ماهی‌های و بود.

پیرزن و بود.

۳ پاسخ هر سؤال را در خانه‌های خود بنویسید و رمز جدول را پیدا کنید.

۱ بوی خوشی دارد. ۲ به معنی دستور است. ۳ ناپسند است. ۴ پلی رنگی در

آسمان ۵ دارای اعتبار و بها ۶ دلیری ۷ عکس را در آن می‌گذارند.